

Volný čas 2040: Vízie mladých z Nitrianskeho kraja

Obsah

Ako sa mladí pozerajú na voľný čas	4
Dátumy a miesta realizácie	8
Definujúci aspekt workshopov	10
Aspekty budúcnosti prejavujúce sa už dnes	11
Menej socializácie	11
Zhoršovanie zdravia v spoločnosti	12
Akceptácia	12
Bezpečnosť	13
Dôraz na ekológiu	13
Zmena rodiny a spoločnosti	13
Ideácia nových aktivít/nápadov od mladých ľudí	14
MULTIcentrá	14
NitraPASS	15
Ďalšie inovatívne nápady pre mesto a kraj	16
Podpora mentálneho zdravia	16
Bezpečné experimentovanie a závislosti	16
Spájanie ľudí	18
Multikultúrne a medzigeneračné podujatia	18
Multifunkčné priestory a športové areály	18
Aplikácie a digitálne inovácie	19
Náplň voľného času a workshopy	19
Podpora pohybu a športu	19
O mladých s mladými	20
Čo na okrúhлом stole zarezonovalo	20
V čom by sa malo v meste/kraji pokračovať	22
S čím by sa malo v meste/kraji začať	22
S čím by sa malo v meste/kraji prestať	22
Ďalšie podnety z diskusie	23
Prečo sa rozprávame s mladými o budúcnosti	25

Volný čas 2040: Vízie mladých z Nitrianskeho kraja

Táto publikácia zachytáva pohľad a potreby mladých ľudí a ich vízie budúcností voľného času v meste Nitra a Nitrianskom kraji v roku 2040. Prostredníctvom diskusií a workshopov dostali mladí ľudia priestor podeliť sa o svoje nápady, obavy, ale aj odhodlanie aktívne ovplyvňovať svet okolo seba.

S čoraz rýchlejším tempom spoločenských zmien, vplyvom technológií a klimatických výziev je dôležité, aby sme sa o budúcnosti rozprávali už dnes – nielen ako o vzdialenom horizonte, ale ako o realite, ktorú spoločne formujeme. Táto publikácia mapuje pohľady mladých na voľný čas, jeho podobu o 16 rokov, a zároveň ponúka kreatívne návrhy riešení, ktoré odpovedajú na súčasné i budúce potreby.

Ako sa mladí pozerajú na voľný čas

Cieľovou skupinou prieskumu zaoberajúceho sa podobou voľného času v roku 2040 boli mladí ľudia v Nitrianskom kraji. Prieskumu sa celkovo zúčastnilo 99 respondentov. Najmladší respondent mal 12 rokov a najstarší respondent mal 48 rokov, pričom priemerný vek bol 18,5 roka. S výnimkou jedného respondenta bol vek ostatných respondentov nižší ako 35 rokov.

	N	%
Pohlavie		
muž	25	25%
žena	71	72%
NA	3	3%
Pobyt		
mesto	66	67%
vidiek	33	33%
Stav		
ZŠ	16	16%
SŠ	51	52%
VŠ	21	21%
pracuje	11	11%

Tabuľka 1. Charakteristika prieskumnej vzorky

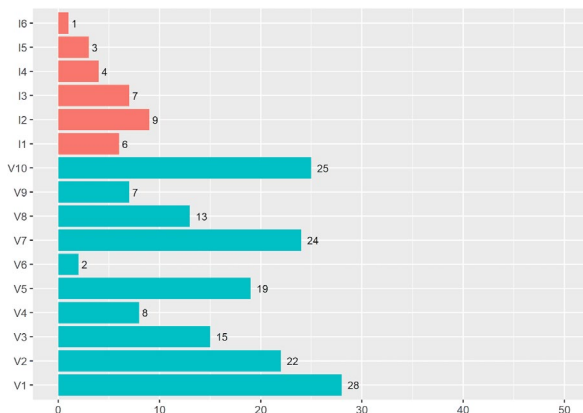
Takmer tri štvrtiny opýtaných boli ženy. Približne dve tretiny respondentov žije v meste. Väčšina respondentov (89%) študuje a zvyšná časť (11%) pracuje. Spomedzi študentov je najviac stredoškôľakov (57%) a žiakov základných škôl (18%), najmenej študentov vysokých škôl (12%)

V rámci prieskumu boli respondenti požiadaní, aby spontánne povedali, čo by chceli vedieť o voľnom čase v roku 2040 resp. o čomkoľvek inom v roku 2040. Na základe odpovedí respondentov sme vytvorili desať (V1-V10) oblastí pre voľný čas a šesť (I1-I6) oblastí pre ostatné oblasti (práca, životná úroveň, školstvo, wellbeing, záujem štátu o mládež, mladí ľudia). Každý respondent mohol o každú z oblastí prejavíť záujem a preto sme každú z položiek (v1-V10 resp. I1-I6) kódovali binárne (1 – prejavil záujem, 0 – neprejavil záujem).

Získané výsledky prezentujeme formou stĺpcových grafov, v ktorých sú uvedené absolútne početnosti (obrázok 1) resp. relatívne početnosti (obrázky 2-4) záujmu o príslušné oblasti a to celkovo (obrázok 1) i vzhľadom na pohlavie, pobyt a aktuálny stav respondenta.

V grafe na obrázku 1 vidíme, že najväčší záujem (na úrovni od 20% do 30%) prejavili respondenti o to, či a aký bude voľný čas v roku 2040 (V1), online vs. offline voľný čas (V10), ako ovplyvnia voľný čas moderné technológie (V7) a aká bude podoba priestorov, v ktorých sa bude dať tráviť voľný čas (V2). Naopak, nízky záujem (do 10%) prejavili respondenti o podobu voľnočasových priestorov vhodných pre mladé rodiny s deťmi (V6), ako ovplyvní voľný čas globalizácia a potenciálne vojenské konflikty medzi štátmi (V9), či sa budú mladí ľudia v budúcnosti cítiť bezpečne (V4).

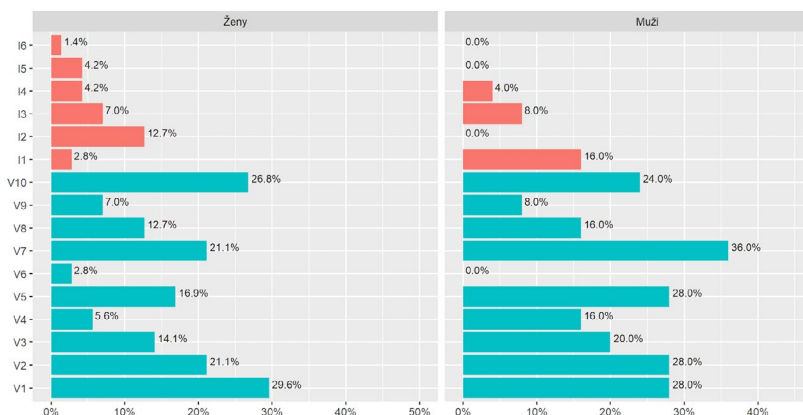
Záujem o podobu iných, než s voľným časom súvisiacich oblastí prejavila pomerne malá časť respondentov. Vo všetkých šiestich prípadoch to bolo do 10%, pričom najčastejšie spomínanou bola životná úroveň (I2), wellbeing (I3) a práca (I1).

Obrázok 1. Absolútne početnosti záujmu o jednotlivé oblasti v celom súbore.

Vzhľadom na pohlavie možno z odpovedí respondentov (obrázok 2) pozorovať, že muži v porovnaní so ženami prejavujú väčší záujem o voľný čas v budúcnosti, čo vyplýva z toho, že vo väčšine oblastí prejavili vyššiu mieru záujmu než ženy. Najvýraznejší absolútny rozdiel je v tom ako ovplyvnia voľný čas nové technológie a umelá inteligencia (V7).

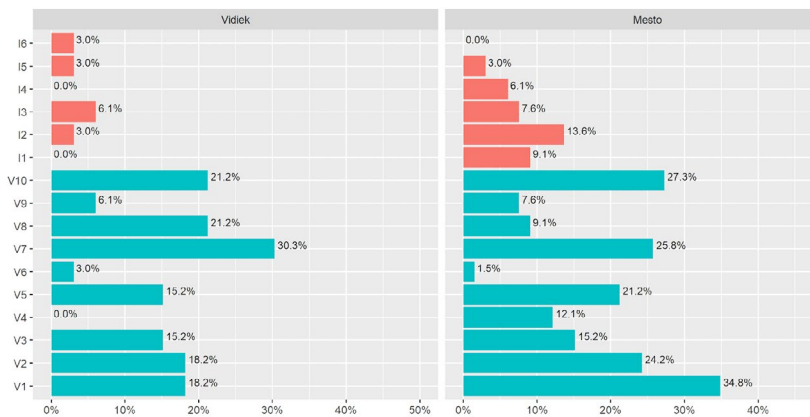
V iných ako s voľným časom sa spájajúcich oblastiach je medzi mužmi a ženami zreteľný rozdiel v záujme o životnú úroveň (ženy – 13%, muži – 0%) a prácu (ženy – 3%, muži – 16%).

Obrázok 2. Relatívne početnosti záujmu o jednotlivé položky vzhľadom na pohlavie.

Rozdielov medzi respondentmi z mesta a vidieka v záujme o voľný čas nie je veľa. Dva sú však zrejmé – respondentov z vidieka (21%) vo väčšej miere než respondentov z mesta (9%) zaujíma ako ovplyvní trávenie voľného času zmena klímy (V8); respondentov z mesta (12%) zasa vo väčšej miere než respondentov z vidieka (0%) zaujíma, či sa mladí ľudia budú cítiť bezpečne (V4).

U respondentov z mesta vidieť výrazne väčší záujem než je tomu u respondentov z vidieka o témy ako školstvo (I4), životná úroveň (I2) a práca (I1).

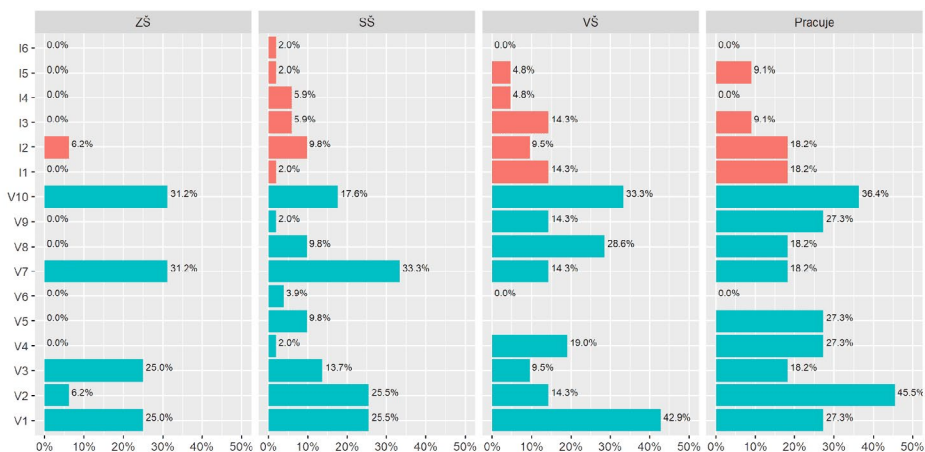

Obrázok 3. Relatívne početnosti záujmu o jednotlivé položky vzhľadom na pobyt.

V grafe na obrázku 4 môžeme vidieť, že množstvo oblastí i miera záujmu o ne u mladých ľudí závisí od ich veku resp. stupňa vzdelania. Žiaci základných škôl prejavili pomerne výrazný záujem o štyri oblasti (V10 – online vs. offline, V7 – vplyv AI a technológií, V3 – aktivity, ktorým sa budú mladí venovať, V1 – ako bude vyzeráť voľný čas v budúcnosti), ale o päť oblastí neprejavili vôbec žiaden záujem. U stredoškôľakov sa záujem rozširuje i o ďalšie oblasti z ktorých najvýraznejší je o voľnočasové priestory (V2). Vysokoškôľáci prejavujú záujem o takmer všetkých desať oblastí, ale v porovnaní so stredoškôľákmi je záujem o ne väčší.

Tento trend pokračuje aj u respondentov, ktorí pracujú. Je to všetko v dôsledku miery zapojenia sa do spoločnosti, schopnosti vnímať veci v širšom kontexte?

U iných než voľnočasových oblastí vidieť rastúci trend záujmu o to ako bude v budúcnosti vyzerat práca (I1), životná úroveň (I2), záujem štátu o mládež (I5). Vo všeobecnosti platí to, čo záujem o voľnočasové oblasti – vekom je záujem širší (záujem o viac oblastí) a intenzívnejší.

Obrázok 4. Relatívne početnosti záujmu o jednotlivé položky vzhľadom na stav.

Dátumy a miesta realizácie

10. január 2024	Šurany	06. marec 2024	Nitra
23. január 2024	Nitra	19. marec 2024	Nitra
20. február 2024	Nitra	26. marec 2024	Levice
27. február 2024	Nitra		

Workshopy sa realizovali na skupine 167 mladých ľudí žijúcich v Nitrianskom kraji vo veku 15 - 30 rokov. Vo vzorke boli aj mladí ľudia s nedostatkom príležitostí v zastúpení 10 % z celkového počtu účastníkov a účastníčok.

Definujúci aspekt workshopov

Budúcnosť v roku 2040 bude definovaná niektorými prichádzajúcimi fenoménmi, ktoré už dnes môžeme v istej podobe vidieť v našej spoločnosti, pričom dopad týchto javov v roku 2040 bude pozitívny alebo negatívny podľa toho, ako ich už dnes miestna, lokálna a regionálna samospráva uchopí ako príležitosti. Mladí ľudia žijúci v Nitrianskom kraji pomenovali za dôležité aspekty rozdelenú spoločnosť, ktorá môže viesť k ešte väčšej polarizácii spoločnosti, alebo práve naopak mať dopad v roku 2040 v podobe rozvoja miestnych komunít a ich súdržnosti, v závislosti na aktuálnych opatreniach.

Ďalším aspektom je klimatická zmena, ktorá sa môže prejavíť tým, že bude viac zelene, ktorá sa vysadí v nasledujúcom období, alebo naopak vo veľmi zhoršenej kvalite zelene a životného prostredia, pričom mladí ľudia v Nitrianskom kraji dávajú do popredia otázku pitnej vody na Žitnom ostrove, jej zásob a kvality.

Aspekt definujúci spoločnosť v roku 2040 budú technológie, pričom mladí ľudia identifikovali ako 3 zásadné technologické elementy sociálne siete, AI (umelá inteligencia) a VR (virtual reality). Všetky tieto aspekty sa budú v závislosti od využitia prejavovať v každodennosti od toho, že nám môžu pomáhať pri riešení problémov špecifických oblastí (napr. nahradenie prvého lekárskeho kontaktu), špecifických skupín (využitie pri riešení špecifických problémov napr. zdravotne znevýhodnených osôb) až po masívny zásah do nášho individuálneho až regionálneho fungovania (napr. niektoré rozhodnutia a opatrenia samospráv sa budú realizovať na základe odporúčaní AI). Súčasne dopad tohto aspektu sa bude prejavovať aj na zručnostiach a schopnostiach ľudí. Mladí ľudia predpokladajú, že v roku 2040 bude dôsledkom využívania AI a VR všeobecne nižšia inteligencia ľudí, ich sociálne kontakty budú nižšie a možnosti ich uplatnenia na trhu práce budú redukované na neodborné činnosti, keďže kreativitu bude robiť AI. Sociálne siete budú mať za následok buď väčšie odlúčenie, alebo

práve naopak s cieľom úniku z nich budú špecifické nástroje, ktoré podporia zblížovanie a komunikáciu v "offline svete". Zároveň identifikovali aj väčšiu mieru závislosti na týchto sociálnych sieťach, ktorá sa prejavuje už v súčasnosti, prípadne výraznejšie šírenie falošných správ a manipulácia.

Jeden z aspektov, ktorý pretrvá v spoločnosti je segregácia, pričom sa rozšíri z rómskej komunity aj na migrantov a iné vylúčené komunity. Zároveň bude pretrvávajúce aspekt zhoršeného psychického zdravia v spoločnosti a potreba podpory v aktívnom riešení tejto oblasti života nielen mladých ľudí. Mladí ľudia pomenovali ako pretrvávajúce aspekty nedostatok bezpečných fyzických priestorov na stretávanie a neustále sa znižujúce športové aktivity.

Aspekty budúcnosti prejavujúce sa už dnes

Menej socializácie

Každá staršia generácia definuje tú mladšiu ako viac konzumujúcu sociálne siete a menej nadväzujúcu a udržiavajúcu vzťahy mimo internetu. Rovnako to definujú aj súčasná gen Z (narodení v rokoch 1995-2010) voči gen Alpha (narodení v rokoch 2010-2025). Nižšia miera socializácie (najmä však tvárou v tvár) je dlhodobo prejavujúci sa jav s nástupom technológií, ktorý sa bude v budúcnosti zosilňovať.

Zaujímavé je, že každá skupina identifikuje potrebu byť viac v realite a mimo sociálnych sietí, ale napriek tomu k tomu nedochádza. To predpokladá buď chýbajúce príležitosti, vďaka ktorým by dochádzalo k socializácii takými metódami, ktoré by boli jej aktívom príjemné a podporujúce. Alebo chýbajúci element, vďaka ktorému by ľudia prekonalí potrebu realizovať sa online a aktívne začali vyhľadávať príležitosti byť v "offline

vzťahoch a interakciách”. Jednou z príčin sú aj nelátkové závislosti či na sociálnych sieťach alebo hrách, ktoré majú rastúci trend a nedostatočnú diagnostiku a liečbu v spoločnosti. Ďalšími sú výchovné metódy v rodinách a iné.

Zhoršovanie zdravia v spoločnosti

Každoročne pribúda duševných ochorení a medzi mladými ľuďmi špeciálne. Mladí ľudia dnes zároveň trpia ochoreniami, ktorých výskyt bol doteraz v spoločnosti minoritný a to sa netýka len duševného zdravia, ale aj fyzického zdravia. Súčasný zdravotnícky systém ani systém prevencie nedokáže tieto problémy efektívne zachytávať a realizovať prevenciu, napriek tomu, že každoročne pribúdajú programy prevencie rôznych ochorení.

Mladí ľudia sami zároveň pomenovávajú ako problém dostupnosti napr. alkoholu a nikotínu.

Akceptácia

Mladí ľudia dnes vyrastajú v spoločnosti, ktorá je rôznorodá. Kým gen Y (narodení v rokoch 1980-1995) ešte vyrástla v spoločnosti, v ktorej bolo bežné, že videli človeka so znevýhodnením, či inej kultúry, iba raz za čas a aj to bola skôr “senzácia”. Gen Z vyrástla v období, kedy je bežnejšie stretávať ľudí, ktorí sú rozdielni alebo majú špecifiká. Okrem toho sú cez internet prepojení s celým svetom a ich každodenný stret s rôznorodosťou je veľmi intenzívny.

To vedie k tomu, že od detstva je táto generácia (a aj prichádzajúca Alpha) otvorená a tým pádom je častokrát otvorenejšia, akceptujúcejšia a citlivejšia na rozdiely. Téma segregácie, predsudkov, majetková nerovnosť, rešpekt k LGBTI+ ľuďom a iné je pre nich bežnejšia a očakávajú tento postoj aj od väčšinovej spoločnosti. Mladí ľudia identifikujú rôzne systémové nerovnosti v spoločnosti a očakávajú ich nápravu.

Alebo naopak, s ohľadom na to, že rozdielny prístup je veľmi očividný, tak sa prehlbuje ich presvedčenie a predsudky.

Bezpečnosť

Mladí ľudia sú dnes okrem externých fyzických faktorov vystavení ohrozeniu priamo v domácom prostredí prostredníctvom internetu a sociálnych sietí. Technológie a online prostredie je dnes zneužívané a to vytvára obraz, že nikde nie sú v bezpečí.

Okrem toho sa dnes aktívne verbalizujú témy, ktoré boli v minulosti tabu ako napr. partnerské násilie, násilie v rodinách, sexuálne násilie. Mladí ľudia už žijú vo svete, kedy vedia, že existuje takáto hrozba, avšak nedostáva sa im podpory ako sa jej vyhnúť. To vytvára silnú frustráciu a pocit neistoty.

Dôraz na ekológiu

Už dnes žijú mladí ľudia v spoločnosti, ktorá pomenúva problémy ekológie, či klimatickú zmenu. Isté postoje národnej, regionálnej, či lokálnej samosprávy dnes mladí ľudia vidia. Ich vedomie o tom, v čom budú žiť o niekoľko rokov je však o oveľa väčších problémoch, aké dnes generácie vytvárajúce opatrenia dokážu pripustiť.

Tým vzniká medzi mladými ľuďmi oveľa väčší tlak a potreba otvorene hovoriť, byť prijatí a rešpektovaní v obave o svoju budúcnosť. Zároveň potrebujú dostať priestor a podporu v minimalizovaní následkov, v ktorých budú dnešní mladí ľudia žiť v budúcnosti.

Zmena rodiny a spoločnosti

Už dnešní mladí ľudia vyrastajú častejšie v rôznych formách najužšej rodiny ako to bolo u staršej generácie. Pribúdajú rodiny, kde je len 1 rodič a 1 dieťa, prípadne rodiny s 2 rodičmi rovnakého

pohlavia, či rodiny bez detí a iné. Naša väčšinová spoločnosť nedokáže efektívne na túto zmenu reagovať a tak pomerne veľké množstvo mladých ľudí definuje ako deti z nenormálnych/ nekompletných pomerov. Namiesto toho by bolo potrebné na túto sociálnu zmenu reagovať tak, aby dokázali rodinám so špecifickými potrebami vytvárať také opatrenia a záchytné siete, vďaka ktorým dokážu poskytovať všetky funkcie svojim členom a členkám.

Ideácia nových aktivít/nápadov od mladých ľudí

S ohľadom na definujúce aspekty vygenerovali mladí ľudia konkrétne aktivity a činnosti, ktoré sa môžu už dnes pripravovať a zavádzať. Mnohé tieto návrhy sú reakciou na viacero aspektov súčasne, pričom ich implementáciou sa dosiahne pozitívny dopad definovaných aspektov alebo aspoň zníženie a minimalizácia možných a už dnes existujúcich negatívnych dopadov. Účastníci sa bližšie pozreli na nasledujúce nápady, na základe ktorých vytvorili prvé prototypy.

MULTIcentrá

Inštitúcie vybudované na podporu rôznorodých činností pre nielen mladých ľudí, ale aj celé komunity, či medzigeneračné stretnutia, ale stále s možnosťou mať priestor iba "pre seba a svojich rovesníkov". Centrá budú poskytovať rôznorodé služby, ktoré by sa prelínali od rôznych kultúrnych aktivít, cez vedecké aktivity, rozvojové herné kluby, remeselné aktivity, či priestory na neštruktúrované stretávanie. Nejde len o 1 miestnosť, kde sa môžu diať rôzne veci, ale o viac dimenzionálny priestor s možnosťami prechodu medzi jednotlivými činnosťami. Klienti a klientky budú sami definovať obsah, napr. cez platformu, kde zdieľajú svoje preferencie smerom ku obsahu, tvorbe rôznych festivalov, atď. Centrá využívajú aj moderné technológie, napr. VR.

Jedným z kľúčových aspektov je dostupnosť týchto centier a to nielen 24/7 (napr. cez občiansky preukaz alebo FaceID), ale i bezbariérovosť či multikultúrnosť. Dôležitá je zvýšená bezpečnosť nie formou dozoru nad činnosťou, ale zabezpečenie fyzickej a psychickej bezpečnosti jej klientov a klientiek. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že centrá dbajú na dostupnosť aj pre mladých ľudí z menších obcí. Niektoré centrá sú umiestnené na nákupných centrách, ktoré doplniť ich o zelené strechy a podporiť tento priestor o inovatívny obsah.

NitraPASS

NitraPASS bude špecifická aplikácia podporujúca vytváranie vzťahu obyvateľov k regiónu i jednotlivým miestam a obciam. Aplikácia bude prepájať hneď niekoľko oblastí a reflektovať na niekoľko potrieb súčasne. Okrem toho, že bude poskytovať zaujímavé informácie o kraji a jednotlivých miestach, bude poskytovať aj trasy, cyklotrasy a iné možnosti prepravy s cieľom podporiť budovanie vzťahu ľudí s regiónom. Rôznymi "hrami" a výzvami bude motivovať ľudí k aktivite a to nielen turistickej, či športovej, ale i k zvelaďovaniu regiónu a kraju, napr. výsadbou zelene. Aplikácia bude poskytovať aj odmeny za splnenie nejakého množstva aktivít, či bodov vo forme zliav na niektoré služby poskytované krajom, či miestnymi samosprávami.

V aplikácii sa vedľa ponúkať rôzne služby, môžu sa zapojiť mestské podniky. Cez QR kódy budú dostupné informácie o jednotlivých miestach, bude to online sprievodca. Aplikácia bude mať rodičovskú ochranu.

Ďalšou možnosťou aplikácie bude podpora starostlivosti o miesto, kde ľudia žijú, napr. rôzne výzvy na čistenie nejakého územia alebo miesta obyvateľmi a po zdokumentovaní získajú opäť benefity/odmeny.

Ďalšie inovatívne nápady pre mesto a kraj

Mnoho nápadov, s ktorými prišli účastníci sú v teoretickej rovine. Aj keď ich realizácia nemusí byť reálna, alebo môže trvať dlhý čas, môžeme sa na ne pozerieť ako na kreatívne riešenia ich súčasných potrieb a výziev.

Podpora mentálneho zdravia

Jedným z návrhov je vytvorenie centra mentálneho zdravia v budove starej škôlky, kde by boli dostupné voľné terapie pre kohokoľvek dvakrát do mesiaca. Priestor by bol otvorený nonstop, s využitím technológií ako AR či roboty, pričom by sa pri príchode používalo Face ID. Téma mentálneho zdravia by sa zaviedla aj do škôl formou samostatného predmetu zameraného na psychohygienu. Okrem toho sa navrhli kurzy pre učiteľov, ktoré by ich učili efektívne komunikovať so žiakmi a pracovať s ich well-beingom.

Ďalším inovatívnym nápadom je „terapia spevom“, kde by ľudia mohli vyjadrovať svoje emócie v miestnostiach s hudbou prispôbenou ich tepu. Súčasťou terapie by bola aj asistencia psychológa. Objavil sa tiež koncept AI psychológa, ktorý by fungoval cez smart okuliare ako chat, pričom v závažných prípadoch by sa človek presunul na osobnú terapiu.

Bezpečné experimentovanie a závislosti

Nápad Safe Trip predstavuje facilitovaný priestor, kde by mladí ľudia mohli pod medicínskym dohľadom bezpečne vyskúšať drogy, pričom by sa dbalo na minimalizáciu rizík. Zaujala tiež myšlienka Digi Detox, organizovaných pobytov v prírode pre ľudí s nelátkovou závislosťou na technológiách a sociálnych sieťach. Rovnako sa navrhlo centrálné vypínanie internetu v určitých časoch s výnimkou nevyhnutných služieb, ako sú záchranári.

OSOBNOSTI NITRY V PRVEJ POLOVICI 20. STOROČIA

OSOBNOSTI NITRY

... (text describing the individuals) ...

ŽIDOVSKI PODNIKATELIA V NITRE

... (text describing Jewish entrepreneurs) ...

Závislosti na alkohole by sa riešili pomocou aplikácie, ktorá by v prípade potreby prepojila používateľa s psychológom alebo terapeutom. Pridaná by bola funkcia dychovej skúšky cez mobil, ktorá by mohla v prípade pozitívneho výsledku zdieľať GPS lokalizáciu s rodičmi. Za abstinenciu by mohli mladí zbierať body a získať napríklad nápoj kombucha.

Spájanie ľudí

Na podporu sociálnej interakcie sa navrhli náramky so senzorom záujmov, ktoré by vibrovali pri stretnutí ľudí s podobnými záujmami s cieľom ich prepojiť. Ďalšou možnosťou by boli búdky na anonymné rozhovory – tmavé miestnosti, kde by sa náhodne spárovaní ľudia mohli rozprávať bez hanby.

Multikultúrne a medzigeneračné podujatia

Navrhla sa aplikácia „zoznamka starší-mladší“, ktorá by spájala generácie a ponúkala príležitosti na trávenie voľného času. Multikultúrne podujatia v Nitre by sa mohli organizovať raz mesačne s názvom „Priateľstvo cez žalúdok“, kde by ľudia z rôznych kultúr varili a učili ostatných svoje tradičné jedlá. Informácie o týchto eventoch by boli dostupné na stránke mesta či prostredníctvom plagátov.

Multifunkčné priestory a športové areály

Navrhla sa výstavba multifunkčných športových areálov, ktoré by nahradili zastarané športoviská. Areály by boli vybavené modernými technológiami ako hologramy a roboty, pričom by umožňovali športovanie zadarmo pre všetkých. Zároveň by stará piváreň mohla byť premenená na voľnočasovú halu s nepretržitou prevádzkou, kde by sa využívala VR technológia. Ďalší nápad zahŕňal pop-up kontajnery, ktoré by si mladí mohli prispôbiť podľa vlastných predstáv.

Aplikácie a digitálne inovácie

V rámci podpory kultúry a voľného času bola navrhnutá aplikácia ktorá by prepojila ponuky aktivít, turistické miesta a kultúrne podujatia v meste a kraji. Aplikácia by umožňovala filtrovať kategórie podľa veku a záujmov a podporovala bezpečnosť mladých cez rodičovské nastavenia.

Ďalším návrhom bola aplikácia Ekopass, ktorá by motivovala študentov k ekologickým aktivitám cez systém bodov a odmien. Body by sa získavali za nápady a realizované eko-aktivity, ktoré by konzultoval odborník.

Náplň voľného času a workshopy

Diskutovalo sa o týždni kurzov, kde by si mladí mohli vyskúšať nové voľnočasové aktivity vrátane tradičných remesiel. Navrhnuté boli tiež tematické kaviarne spojené s konkrétnymi záujmami a Kávička s primátorom, ako forma participatívnych stretnutí medzi mladými a mestskými predstaviteľmi. Systém kreditov za dobrovoľnícke aktivity by motivoval mladých zapájať sa do komunitného života, pričom by získavali zľavy na rôzne služby v meste.

Podpora pohybu a športu

V oblasti športu sa navrhlo viac propagovať pohyb cez moderné technológie, napríklad cez VR hry, ktoré by sa odomkli až po splnení fyzických úloh ako odbehnutie určitej vzdialenosti. Zatvorené priestory, ako školské jedálne počas leta, by sa mohli využívať na kluby a voľnočasové aktivity.

O mladých s mladými

Výstupy z okrúhleho stola, ktorý sme zrealizovali prinášajú ucelený pohľad na aktuálne potreby, výzvy a nápady, ktoré vyplynuli z diskusie medzi mladými ľuďmi a zástupcami dôležitých dospelých z mesta a kraja. Témou bolo hľadanie efektívnych riešení, ktoré by podporili rozvoj mladých ľudí a ich aktívnu účasť na komunitnom živote.

Diskutujúci sa zamerali na konkrétne kroky, v čom je potrebné pokračovať, čo nové začať a čoho sa naopak vzdať, aby sa mesto a kraj stali inkluzívnejším a priateľskejším miestom pre mladú generáciu.

Čo na okrúhlom stole zarezovalo

Diskusia sa niesla v znamení silných tém, ktoré rezonovali naprieč všetkými skupinami. Multicentrum bolo jednou z kľúčových myšlienok, no objavili sa obavy, či sa nestane miestom pre osoby bez domova. Téma technológií a ich vplyv na izoláciu mladých ľudí bola taktiež prítomná, pričom umelá inteligencia bola vnímaná ako možný terapeutický nástroj. Zaujala aj potreba dostupnosti služieb 24/7, ako aj presvedčenie, že vzťahy začínajú byť dôležitejšie než ekonomický rozvoj.

Diskutujúci zdôraznili potrebu komunitných priestorov, ktoré by boli prispôsobené mladým ľuďom aj v časoch, keď ich skutočne potrebujú. Zarezovali pop-up kontajnery ako inkluzívna možnosť pre mládež a príklady zo zahraničia, kde dôvera a podpora mladých priniesli úspešné výsledky. Zástupcovia miest ocenili potvrdenie, že ich zámery sú v súlade s potrebami mladých ľudí, no zaznela aj výzva na konkrétne kroky.

V čom by sa malo v meste/kraji pokračovať

Okrúhly stôl zdôraznil, že je potrebné pokračovať v sieťovaní, vzájomných diskusiách a prepájaní organizácií, mesta a kraja. Pozitívne príklady ako mládežnícky parlament či koordinácia práce s mládežou v mestách ako Nitra a Šaľa ukázali, že podobné iniciatívy majú zmysel. Dôležité je aj udržiavať dobré medziludské vzťahy, motiváciu a zaniietenosť pre prácu s mladými a nenechať ich osamotených v riešení problémov.

S čím by sa malo v meste/kraji začať

Diskusia priniesla množstvo konkrétnych návrhov na nové aktivity a prístupy. Medzi prioritami bola tvorba strategického dokumentu na úrovni kraja, ktorý by nastavil jasné priority a časový harmonogram krokov. Zaznela potreba vytvoriť komunitné multicentrum, kde by mladí ľudia mohli nielen tráviť čas, ale sa aj aktívne podieľať na jeho fungovaní. Okrem toho je potrebné začať podporovať mladých už od nižšieho veku, ideálne od 10 rokov, a poskytnúť im praktickú skúsenosť v realizácii projektov a zmene prostredia.

Dôležitým krokom je zlepšiť informovanie mladých ľudí o možnostiach a aktivitách v meste a kraji, ideálne cez aplikáciu, ktorá by zahŕňala celý región. Zároveň je potrebné zamestnať a pripraviť ľudí, ktorí majú kompetencie na prácu s mládežou mimo klasického pracovného času a sú schopní partnerského prístupu.

S čím by sa malo v meste/kraji prestať

Diskutujúci sa zhodli, že je potrebné prestať s predsudkami voči mladým ľuďom a s politikárčením v rozhodovacích procesoch. Rozhodovanie o mladých bez ich aktívnej účasti je ďalším bodom, ktorý treba ukončiť. Padla aj kritika na autoritársky prístup v školách, ktorý by mal byť nahradený partnerským dialógom.

Mesto by sa malo zbaviť pasivity a odmietania nových, neznámych riešení, ktoré môžu byť pre mladých prínosné.

Ďalšie podnety z diskusie

Počas diskusie zaznelo množstvo inšpiratívnych príkladov a podnetov na zlepšenie. Medzi ne patrila skúsenosť s dôverou, keď mladým boli poskytnuté kľúče od priestorov a organizovali sa samostatne. Pozitívnym príkladom bola aj realizácia žiackych projektov, kde víťazný návrh záhrady neostal len na papieri, ale bol skutočne zrealizovaný.

Diskusia ukázala, že mladí ľudia chcú aktívne participovať, no potrebujú podporu, vzdelávanie a dôveru zo strany dospelých. Mladí by mali byť pozývaní na zasadnutia zastupiteľstva, aby mohli prezentovať svoje návrhy, a mali by mať možnosť podieľať sa na tvorbe komunitných a mestských iniciatív.

Participatívne rozvíjanie o budúcnosti a prítomnosti predstavivosti a konverzáciu

- Spoločnosť sa rozvíja a buduje, keď sa ľudia stretávajú a diskutujú o budúcnosti, ktorá sa môže stať realitou.
- Participatívne rozvíjanie o budúcnosti a prítomnosti predstavivosti a konverzáciu je proces, ktorý umožňuje ľuďom vyjadriť svoje názory a myšlienky na budúcnosť a prítomnosť spoločnosti a spoločnosti.
- Participatívne rozvíjanie o budúcnosti a prítomnosti predstavivosti a konverzáciu je proces, ktorý umožňuje ľuďom vyjadriť svoje názory a myšlienky na budúcnosť a prítomnosť spoločnosti a spoločnosti.

Prečo sa rozprávame s mladými o budúcnosti

Rozhovory o budúcnosti s mladými ľuďmi sú kľúčové nielen preto, aby sme porozumeli ich potrebám a obavám, ale najmä preto, aby sme ich aktívne zapojili do tvorby tejto budúcnosti. Sami mladí účastníci workshopov zdôraznili, aké dôležité je zaoberať sa otázkami, ktoré sa ich budú týkať v nasledujúcich desaťročiach. „Workshop mi otvoril oči v tom, že nemusí byť budúcnosť len čierna, ale aj biela, ak niečo pre ňu urobím aj ja,“ zdieľal jeden z účastníkov. Tento postoj vystihuje nielen pocit zodpovednosti, ale aj presvedčenie, že každodenné kroky môžu prispieť k pozitívnym zmenám. Iná účastníčka povedala: „Workshop mi pomohol zaoberať sa otázkou budúcnosti oveľa skôr, ako si myslíme, aby sme určité dopady a kroky na ich zmiernenie, prípadne zlepšenie, mohli riešiť už v prítomnosti.“

Práve včasné uvedomenie si týchto výziev umožňuje lepšie sa pripraviť a reagovať na situácie s pokojom a rozvahou. Ako zaznelo z úst ďalšieho účastníka: „Workshop mi pomohol vnímať budúcnosť pozitívnejšie. Skúsenosti z neho vieme využiť na prípravu do budúcnosti a reagovať na budúce situácie v pokoji a pripravené.“

Spoločné diskusie tiež odhalili silné presvedčenie, že mladí majú moc meniť svet okolo seba. „Uvedomila som si, že nevieme, či budúcnosť bude dobrá alebo zlá, ale spoločne ju vieme zmeniť,“ vyjadrila sa jedna z účastníčok. Tento výrok vystihuje dôležitosť spolupráce, dôvery v mladých ľudí a ochoty konať. Účastníci ocenili aj samotný priestor na vyjadrenie svojich názorov: „Sme radi, že my, ako mladí ľudia, sme dostali priestor vyjadriť svoj názor a boli sme vypočutí. Naša budúcnosť nám nie je ukradnutá a sme radi, že sa vďaka vašim workshopom vieme realizovať.“

Impressum

Volný čas 2040: Vízie mladých z Nitrianskeho kraja

Copyright ©YouthWatch

Autori: Mgr. Alena Tomanová a Bc. Maty Mihal'ko

Redakčná úprava: Mgr. Světlana Offermann

Grafická úprava: Bc. Maty Mihal'ko

Vydavateľ: YouthWatch

Poradie vydania: prvé

Rok vydania: 2024

Projekt realizovala organizácia YouthWatch v spolupráci s mestom Nitra a Nitrianskou krajskou radou mládeže. Projekt je financovaný Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Národnej agentúry programu EÚ Erasmus+ pre oblasť mládeže a športu. Európska únia ani organizácia udeľujúca grant za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.“

